

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	3To/10/2021
Identifikačné číslo spisu:	9520100188
Dátum vydania rozhodnutia:	01.02.2023
Meno a priezvisko:	JUDr. Jana Kostolanská
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2023:9520100188.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Jany Kostolanskej a sudcov JUDr. Petra Kaňu a JUDr. Jozefa Šutku, v trestnej veci obžalovaného Ing. P. Ž. pre pokračovací zločin poškodzovania finančných záujmov Európskych spoločenstiev podľa § 261 ods. 1, ods. 4 písm. a) Trestného zákona a iné, na verejnom zasadnutí konanom 1. februára 2023 v Bratislave o odvolaní obžalovaného Ing. P. Ž. proti rozsudku Špecializovaného trestného súdu v Pezinku z 3. augusta 2021 sp. zn. BB-3T/25/2020, takto

rozhodol:

Podľa § 319 Trestného poriadku odvolanie obžalovaného Ing. P. Ž. s a z a m i e t a.

Odôvodnenie

Špecializovaný trestný súd v Pezinku (ďalej len „súd prvého stupňa“) uznal rozsudkom, z 3. augusta 2021 sp. zn. BB-3T/25/2020, obžalovaného P. Ž. (ďalej len „obžalovaný“) za vinného zo spáchania zločinu poškodzovania finančných záujmov Európskych spoločenstiev podľa § 261 ods. 1, ods. 4, písm. a) Trestného zákona sčasti v štádiu pokusu podľa § 14 ods. 1 Trestného zákona a zločinu subvenčného podvodu podľa § 225 ods. 1, ods. 5 Trestného zákona sčasti v štádiu pokusu podľa § 14 ods. 1 Trestného zákona na tom skutkovom základe, že

- na základe Zmluvy o poskytnutí služieb zo dňa 23.07.2018, podpísanej medzi objednávateľom, Obcou Č., ktorú zastupoval starosta obce P. P. a poskytovateľom, spoločnosťou Y., s.r.o., so sídlom H. XXX, XXX XX H., za ktorú konal konateľ Ing. P. Ž., ktorej predmetom bolo zo strany poskytovateľa zabezpečiť pre objednávateľa proces doplnenia žiadosti o nenávratný finančný príspevok podporných činností k projektu „I. Q. E. Č.“ za odplatu 3.600 EUR, obžalovaný Ing. P. Ž., poskytujúci služby obci Č., na základe výzvy Trnavského samosprávneho kraja zo dňa 11.01.2019 na doplnenie žiadosti o nenávratný finančný príspevok zo dňa 19.11.2018, kód žiadosti A., adresovanej obci Č., dňa 29.01.2019 na obecnom úrade v Č. doplnil túto žiadosť o požadované prílohy, medzi ktorými bolo aj stanovisko Slovenského pozemkového fondu Bratislava, číslo X., X., o ktorom vedel, že je sfaľované, a to najmä v časti týkajúcej sa jeho deklarovanej platnosti 10 rokov odo dňa jeho vydania, hoci v skutočnosti správnym bol údaj o jeho platnosti 1 rok, pretože s takouto dobou platnosti bolo Obecnému úradu Č. doručené e mailom dňa 28.01.2019 z kancelárie generálnej riaditeľky Slovenského pozemkového fondu

Bratislava stanovisko číslo X. a v ten istý deň bolo e mailom doručené aj obžalovanému a takto doplnenú žiadosť elektronicky a aj v písomnej forme zaslal poskytovateľovi nenávratného finančného príspevku a takýmto konaním mal v úmysle pre obec Č. vylákať od poskytovateľa nenávratného finančného príspevku, Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky, Dobrovičova 12, 812 66 Bratislava nenávratný finančný príspevok vo výške 473.209,53 EUR tvorený 85% zo zdrojov Európskej únie, teda vo výške 423.398 EUR a 10% zo zdrojov štátneho rozpočtu Slovenskej republiky, teda vo výške 49.811,53 EUR v rámci projektu „F. Y. W. I. G.S. Q. Č.“, avšak následnou administratívnou kontrolou bola zistená existencia sfalšovaného stanoviska Slovenského pozemkového fondu, v dôsledku čoho bolo Ministerstvom pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky Bratislava dňa 11.04.2019 vydané rozhodnutie č. z. XXXXX/XXXX, č.s.:XXX/XXXX o zastavení konania o žiadosti o nenávratný finančný príspevok, preto obci Č. nenávratný finančný príspevok poskytnutý nebol.

Za spáchanie uvedených skutkov bol obžalovanému súdom prvého stupňa uložený podľa § 261 ods. 4 Trestného zákona s použitím § 36 písm. j) Trestného zákona, § 37 písm. h) Trestného zákona, § 39 ods. 1, ods. 2 písm. a), ods. 3 písm. d) Trestného zákona a § 41 ods. 1 Trestného zákona úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 2 (dva) roky.

Podľa § 49 ods. 1 písm. a) Trestného zákona súd obžalovanému podmienene odložil výkon trestu odňatia slobody.

Podľa § 50 ods. 1 Trestného zákona obžalovanému súd určil skúšobnú dobu (päť) rokov.

Podľa § 56 ods. 1 Trestného zákona súd obžalovanému uložil peňažný trest vo výške 2.000 (dvetisíc) EUR.

Podľa § 57 ods. 3 Trestného zákona súd ustanovil, pre prípad že by výkon peňažného trestu mohol byť úmyselne zmarený, náhradný trest odňatia slobody vo výmere 3 (tri) mesiace.

Proti rozsudku súdu prvého stupňa podal obžalovaný prostredníctvom svojho obhajcu JUDr. Juraja Remšíka, LL.M advokáta v Banskej Bystrici odvolanie proti výrokom o vine a treste, ako aj proti konaniu, ktoré rozhodnutiu predchádzalo. Odvolanie bolo doručené súdu prvého stupňa 15. decembra 2021.

Obžalovaný v úvode uviedol, že sa necíti byť vinný zo skutku, spáchanie ktorého sa mu kladie za vinu a má za to, že nielen v prípravnom konaní, ale aj v konaní pred súdom došlo k nesprávnemu vyhodnoteniu výsledkov vykonaného dokazovania a tým aj k nesprávnemu posúdeniu veci a následnému vyvodu trestnoprávnej zodpovednosti voči jeho osobe, pretože nebolo jednoznačne preukázané kto, a ani ako tento skutok spáchal, pretože výpovede svedkov obsahujú nepresnosti, niektoré sú chaotické, niektoré zase miestami v rozpore s listinnými dôkazmi, prípadne si niektorí zo svedkov už nepamätajú ako sa skutočnosti stali. Obžalovaný považuje za dostatočne preukázané, že zástupcovia obce Č. disponovali všetkými potrebnými informáciami, t. j. aké potvrdenia sú potrebné k Žiadosti o nenávratný finančný príspevok, so Slovenským pozemkovým fondom komunikovali zástupcovia obce. Ku konštatácii súdu, že obžalovaný predložil stanovisko Slovenského pozemkového fondu, o ktorom vedel že je falošné, obžalovaný uviedol, že neexistuje žiadny dôvod, ani dôkaz, ktorý by potvrdzoval, že mal alebo mohol mať takúto informáciu. Pokiaľ ide o konštatáciu súdu, že dôvodne nemohol očakávať zaslanie žiadneho stanoviska s platnosťou 10 rokov, poukázal obžalovaný na to, že nemal dôvod očakávať prijatie akéhokoľvek stanoviska, pretože prílohu nezabezpečoval, so Slovenským pozemkovým fondom nikdy nekomunikoval, nevstupoval do procesu obstarania dokladov, pretože zabezpečenie vyjadrenia bolo v kompetencii obce, pričom dodal, že nemal odkiaľ disponovať informáciou o tom, o aké stanovisko ide, ani ako rýchlo ho Slovenský pozemkový fond vydáva, a ani nemal dôvod sa touto skutočnosťou zaoberať.

Ku konštatácii súdu ohľadom obhajobného tvrdenia obžalovaného, že nie je podložené žiadnym dôkazom, že obec Č. nedisponovala stanoviskom Slovenského pozemkového fondu s platnosťou 1 rok v čase preberania protokolu, teda 29. januára 2019, obžalovaný uviedol, že skutočnosť, že potvrdenie prišlo 1. februára 2019 je dôkazom toho, že takýmto stanoviskom obec nedisponovala. K uvedenému

obžalovaný dodal, že prílohou Žiadosti o nenávratný finančný príspevok v prípade vyjadrenie SPF musí byť originál, alebo overená kópia, takéhoto stanoviska, a takýmto dokumentom obec disponovať nemohla, nakoľko originál ešte na obec neprišiel. Taktiež má za to, že zástupcovia obce vedeli o skutočnosti, že je potrebné stanovisko na viac ako 5 rokov, čo vyplýva zo žiadosti o vydanie takéhoto rozhodnutia, ako aj z oznámenia SPF v ktorom je popísané, že o danej veci komunikoval starosta obce so Slovenským pozemkovým fondom - toto tvrdenie rovnako potvrdila pani W., ktorá uviedla, že pán starosta sa vyjadril, že predmetné potvrdenie si vybaví on sám. Obžalovaný k uvedenému dodal, že zástupcovia obce vedeli, že je potrebný originál, alebo overená kópia takéhoto stanoviska, čo preukazuje emailová komunikácia z 15. novembra 2018, medzi obžalovaným a pani W. a tým, že predmetné stanovisko bolo súčasťou odovzdávacieho a preberacieho protokolu, pričom má za to, že odovzdávací/preberací protokol sa nevyhotovuje ku kópiám dokladov. Medzi odovzdanou dokumentáciou bolo stanovisko Slovenského pozemkového fondu v hodnote originálu, nakoľko o overovaní listiny by musel byť záznam. Originálom obec v danom čase nedisponovala, čo podľa obžalovaného potvrdzuje jeho tvrdenie, že prebral dokument, o ktorom nevedel, že je sfaľovaný, a na ktorom bola zmenená platnosť na 10 rokov.

Obžalovaný ku konštatácii súdu ďalej uviedol, že žiadny z vykonaných dôkazov nepotvrdzuje jeho obhajobu, že stanovisko Slovenského pozemkového fondu s dobou platnosti 10 rokov predložili starosta obce Č. spolu s pracovníčkou obecného úradu P. W., ktorí popreli to, že by dali obžalovanému falošné stanovisko, že má za to, že vyššie uvedené skutočnosti súd nezobral do úvahy, resp. tieto nevyhodnotil objektívne. Obžalovaný poukázal na to, že v osobách svedkov ide o zástupcov žiadateľa o nenávratný finančný príspevok, ktorý mal dostať nenávratný finančný príspevok, ide o osoby závislé, a to vo vzťahu nadriadený a podriadený. Obžalovaný ďalej konštatoval, že žiadny z vykonaných dôkazov neposkytuje záver, že stanovisko mali, alebo mohli sfaľovať svedkovia P. a W., pričom jediným listinným dôkazom v danej veci je preberací protokol, ktorý svedčí o opaku, a stanovisko Slovenského pozemkového fondu, ktoré potvrdzuje, že o predĺženie lehoty žiadala obec viackrát, písomne aj telefonicky, čo považuje za absolútne nesprávne.

Ku konštatácii súdu o tom, že doručenie stanoviska Slovenského pozemkového fondu v podobe listovej zásielky potvrdzuje skutočnosť, že obžalovaný vedel o tom, že stanovisko je falošné, považuje obžalovaný za nesprávne, pretože pre obžalovaného sú relevantné dokumenty, ktoré predloží žiadateľ, ale najmä dokumenty, ktoré sú relevantné pre doplnenie Žiadosti o nenávratný finančný príspevok. Dokumenty, ktoré prídu neskôr sú podľa názoru obžalovaného absolútne irelevantné a nemá ani dôvod sa nimi zaoberať.

Pokiaľ ide o konštatáciu súdu, že obžalovaný nevedel vierohodne vysvetliť, ako sa zmenila platnosť stanoviska z 1 na 10 rokov, obžalovaný uviedol, že má za to, že je prenášané dôkazné bremeno z obžaloby na obžalovaného, čo nie je prípustné, pretože prílohu nezabezpečoval, so Slovenským pozemkovým fondom nikdy nekomunikoval, boli porušené ustanovenia o prezumpcii neviny. Obžalovaný v tejto súvislosti poukázal na SMERNICU EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY (EU) 2016/343, kde sa uvádza „...Dôkazné bremeno pri zisťovaní viny podozrivých a obvinených osôb spočíva na prokuratúre a v prípade akýchkoľvek pochybností by sa malo rozhodnúť v prospech podozrivej alebo obvinenej osoby“.

Obžalovaný ďalej poukázal na to, že sa diali neštandardné veci a dochádzalo k manipulovaniu s dokumentami zo strany obce. V registratúrnom denníku absentujú záznamy o niektorých dokumentoch, dokumenty sú síce opatrené registratúrnymi pečiatkami, ktoré vypisovali pani W. a pani F., no údaje v týchto pečiatkach nie sú vypísané správne, prípadne na nich chýba dátum, alebo iné náležitosti.

Obžalovaný tiež poukázal na to, že originál stanoviska Slovenského pozemkového fondu, ktorý bol prijatý 1. februára 2019, sa stratil a na obci sa nenachádza. Pani W. a pani F. sa s poukázaním na ich výpovede neoboznamovali s obsahom dokumentov, ktoré im boli doručované, čo považuje obžalovaný v rámci obehu dokumentov na obci viac ako neštandardné, a aby sa bez toho, aby sa oboznámili s obsahom dokumentu, tento preposielali ďalej a zaregistrovali do registratúrneho denníka. Obžalovaný v tomto smere poukázal na vyjadrenie svedkyne pani W., ktorá uviedla, že žiadne dokumenty neskenovala

a ani nepripravovala, pritom však v listinných dôkazoch sa nachádza scan „Súhrnného čestného vyhlásenia“, ktorý dokument skenovala a aj vytlačila, rovnako ako „Žiadosť o NFP“, ktorú vytlačila, ako aj kópiu stavebného povolenia, ktorú overovala priamo dňa 29. januára 2019.

Obžalovaný ďalej poukázal na skutočnosť, že celá Žiadosť o nenávratný finančný príspevok, vrátane všetkých príloh, bola zaslaná elektronicky ako aj poštou dňa 29. januára 2019. Prílohy k tejto žiadosti obžalovaný prebral v ten istý deň preberacím protokolom, pričom originál potvrdenia Slovenského pozemkového fondu bol však na obecný úrad Č. doručený až 1. februára 2019, a teda súčasťou preberacieho protokolu z 29. januára 2019 nemohol byť. Obžalovaný má za to, že táto preukázaná skutočnosť vylučuje to, že by sa tohto skutku mohol dopustiť, chronologicky to podľa neho nie je možné.

Rovnako považuje obžalovaný za dôležité poukázať na skutočnosť, že práve dňa 1. februára 2019 dochádzalo na obci k zvláštnym úkonom v registratúre a práve dokument z 1. februára 2019, ktorý má byť originálom potvrdenia Slovenského pozemkového fondu chýba. Dôkazom je v tomto prípade podľa obžalovaného dokument z 1. februára 2019, ktorý predložil starosta obce k žiadosti, ktorá bola odoslaná 29. januára 2019 a teda k žiadosti, ktorá bola odoslaná o 3 dni skôr, ako je registratúrna pečiatka na tomto dokumente, ktorý mal byť jej prílohou.

V tejto súvislosti obžalovaný poukázal na skutočnosť, že EÚ ako riadiaci orgán myslel aj na prípadný vznik takej situácie, ktorá je predmetom tejto obžaloby a „ošetril ju“ konkrétne v „súhrnnom čestnom vyhlásení“, kde posledný z bodov je hrubo vytlačený a v tomto je uvedené že:

- „žadateľ si je vedomý právnych dôsledkov nepravdivého vyhlásenia o skutočnostiach uvedených v predchádzajúcich odsekoch, vrátane prípadných trestnoprávnych dôsledkov (§ 221 - Podvod, § 225 - Subvenčný podvod, § 261 - Poškodzovanie finančných záujmov Európskych spoločenstiev Trestného zákona)“.

-

Obžalovaný dodal, že čestné prehlásenie podpisuje osoba oprávnená konať za žiadateľa, pričom obžalovaný touto osobou nikdy nebol a ani nemohol byť, nakoľko v takomto prípade by to bolo uvedené práve v tomto čestnom vyhlásení, pričom zo scanu dokumentu je jednoznačne zrejmé že:

- „Príloha č. 1- Splnomocnenie osoby konajúcej v mene žiadateľa k žiadosti o NFP je pre žiadateľa v rámci predkladanej žiadosti o NFP nerelevantné z dôvodu: v mene žiadateľa koná štatutárny orgán žiadateľa“.

K uvedenému obžalovaný uviedol, že nebol žiadateľom v predmetnej Žiadosti o nenávratný finančný príspevok, ani ho nikdy nezastupoval, ani za neho nekonal.

Obžalovaný má za to, že existuje veľké množstvo nejasností, ktoré sa napriek výpovediam svedkom nepodarilo odstrániť a všetky tieto nejasnosti majú súvis práve s registratúrou dokumentov na obci, ich obehom a spôsobom oboznamovania sa s týmito dokumentami a ich archiváciou, pričom tieto nejasnosti sa týkajú podľa neho najmä obdobia okolo 1. februára 2019, kedy sa v obci, resp. na obecnom úrade nenachádzal a s nikým z obce nekomunikoval, pretože predmetná Žiadosť o nenávratný finančný príspevok bola už v tom čase odoslaná.

Obžalovaný ďalej k motívu jeho konania, t. j. získanie odmeny vo výške 3 600,00 Eur od obce za služby poskytované obci v rámci projektu cyklotrasy a s tým súvisiacej Žiadosti poskytnutie nenávratného finančného príspevku uviedol, že je viac ako nelogické, aby ako osoba, ktorá sa živí prípravou a implementáciou projektov, kvôli 3 600,00 Eur s DPH obetoval kariéru, slobodu, rodinu a celý jeho život. Takýto motív na uvedené konanie považuje za absurdný a neopodstatnený.

Obžalovaný má za to, že pokiaľ súd v napadnutom rozsudku dôvodí, že súhrn dôkazov je spôsobilý na prijatie záveru, že nesie trestnoprávnu zodpovednosť, na strane druhej tu stojí celý rad dôkazov zmienených vyššie, predovšetkým priamych dôkazov, a to jednotlivých výpovedí, ktoré ak nevylučujú,

tak prinajmenšom dôvodne oslabujú hodnovernosť a správnosť rozhodovacej činnosti konajúceho súdu, že naplnil znaky skutkovej podstaty daného trestného činu.

Obžalovaný zhrnul, že z obsahu napadnutého rozsudku vyplýva, že jeho vina je založená len na výpovediach osôb, ktoré sú priamo zamestnancami alebo zástupcami žiadateľa o nenávratný finančný príspevok v hodnote takmer 0,5 milióna eur, pričom tieto sú vo vzťahu nadriadený/podriadený, ďalej na skutočnostiach, ktoré svedkovia neuvádzajú alebo uvádzajú účelovo alebo sú výpovede podané spôsobom, že mohol mať prístup, pričom to, že prístup nemal nikoho nezaujíma a to, či mal nikto priamo nepotvrdil, na svedectvách, z ktorých väčšinu vyvrátil, odsúdený bol na základe informácií a svedectiev svedkov, ktoré sú prevažne rozpore s listinnými dôkazmi a ich výpoveďami navzájom, na utvorenej „reťazi nepriamych dôkazov“, ktorá nekorešponduje s realitou a domýšľasi chýbajúce informácie v neprospech obžalovaného, ktoré sú už dávno známe z prípravného konania, a to vedomosť o podmienkach poskytnutia žiadosti, kto a na koho pokyn registroval predmetné stanoviská Slovenského pozemkového fondu na uvádzanom prospechu v hodnote 3 000,00 eur bez DPH, ktorý má byť motívom, pričom nenávratný finančný príspevok mal byť poskytnutý niekomu inému, a to v sume takmer 500 000,00 eur.

Obžalovaný poukázal na skutočnosť, že na to, aby akékoľvek stanovisko nahrádzal, by musel mať prístup na úrad a k dokumentom, pričom na úrade bol vždy za prítomnosti buď pani W. alebo pána starostu a vždy len v priestoroch zasadačky alebo chodby a v januári 2019 len raz a to dňa 29. januára 2019, že na obci sa diali neštandardné veci, boli vynechávané miesta v registratúrnom denníku, dňa 1. februára 2019, kedy bolo pravdepodobne manipulované s falzifikátom vyjadrenia Slovenského pozemkového fondu a originálom, ktorý v daný deň prišiel, pričom svedkovia potvrdili vo svojich výpovediach, že sa s obžalovaným stretli len 2-3 krát a v roku 2019 len dňa 29. januára 2019, že sa vynechávali nejaké miesta v registratúre mohlo byť spojené s komunikáciou so Slovenským pozemkovým fondom, obec teda mohla mať informácie o tom, aké potvrdenie im bude vydané už v čase kedy sa vynechávali miesta. Obžalovaný ďalej poukázal na to, že so Slovenským pozemkovým fondom nikdy v danej veci nekomunikoval, ani nepripravoval žiadnu žiadosť na Slovenský pozemkový fond. Obžalovaný uviedol, že sa nevie vyjadriť k tomu, ako žiadateľ mohol za menej ako 24 hodín získať iné stanovisko, pretože so Slovenským pozemkovým fondom nikdy nekomunikoval, komunikácia prebiehala medzi Slovenským pozemkovým fondom a obcou. Obžalovaný uviedol, že v danom prípade sa nejednalo o osobný záujem obžalovaného, nakoľko išlo o projekt vybudovania cyklotrasy, a preto ani nejaký osobný záujem na schválení predmetného nenávratného finančného príspevku s cieľom obohatiť sa podľa obžalovaného nedáva zmysel.

Obžalovaný opätovne poukázal na to, že riadny pravý dokument mu nikdy doručený nebol, riadny pravý dokument bol doručený na obec až 1. februára 2019, obec tento dokument prebrala a podľa vyjadrenia pani W. sa na obci nenachádza, dokument nebol odovzdaný, nebol poslaný obžalovanému, resp. doručený poštou, nebol priložený do Žiadosti o nenávratný finančný príspevok, lebo ani nemohol byť, pretože ním obec v čase predkladania (29. januára 2019) nedisponovala. Obžalovaný má za to, že nie je možné, aby sa žiadateľ, ktorý zodpovedá za prílohy, ktoré predkladá so Žiadosťou o nenávratný finančný príspevok, zbavil akejkoľvek trestnoprávnej zodpovednosti tým, že si zazmluvní tretiu osobu, aby tieto dokumenty predložila. Vykonaným dokazovaním nebolo preukázané spáchanie zločinu poškodzovania finančných záujmov Európskej únie podľa § 261 ods. 1, ods. 4 Trestného zákona účinného do 19. februára 2019 v jednočinnom súbehu so zločinom subvenčného podvodu podľa § 225 ods. 1, ods. 5 Trestného zákona účinného do 19. februára 2019.

Obžalovaný poukázal na to, že legislatíva jednoznačne definuje, že v prípade akýchkoľvek pochybností by sa malo rozhodnúť v prospech obvinenej osoby, pričom je presvedčený o tom, že v rámci tohto trestného procesu, po vykonaní a zhodnotení všetkých dostupných dôkazov, nielenže existujú pochybnosti o jeho vine, ale práve naopak existujú dôkazy preukazujúce jeho nevinu, a preto má za to, že v tomto prípade je na mieste aplikácia zásady „in dubio pro reo“.

V závere odvolania obžalovaný navrhol, aby ho odvolací súd podľa § 285 písm. a) Trestného poriadku oslobodil spod obžaloby prokurátora Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej

republiky podanej pod č. k. VII/3 Gv 34/20/1000-10 dňa 6. augusta 2020 pre skutok obžalobou právne posúdený v štádiu pokusu podľa § 14 ods. 1 Trestného zákona ako zločin poškodzovania finančných záujmov Európskej únie podľa § 261 ods. 1, ods. 4 písm. a) Trestného zákona a zločin subvenčného podvodu podľa § 225 ods. 1, ods. 5 Trestného zákona účinného v čase skutku, alternatívne podľa ustanovenia § 231 ods. 1 písm. a), b), c), Trestného poriadku napadnutý rozsudok v časti výroku o vine zrušil a v zmysle ustanovenia § 322 ods. 1 Trestného poriadku vec vrátil prvostupňovému súdu, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol.

Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky bol trestný spis spolu s odvolaním obžalovaného predložený na rozhodnutie dňa 6. októbra 2021.

Odvolanie obžalovaného bolo doručené na vyjadrenie Ministerstvu investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie Slovenskej republiky ako poškodenému, ktorý však oznámil, že sa nebude vyjadrovať k obsahu podaného odvolania.

Odvolanie obžalovaného bolo doručené na vyjadrenie aj prokurátorovi Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky (ďalej len „prokurátor“), ktorý však právo vyjadriť sa k obsahu podaného odvolania do konania verejného zasadnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky nevyužil.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací preskúmal v zmysle § 317 ods. 1 Trestného poriadku zákonnosť a odôvodnenosť napadnutého rozsudku ako i správnosť postupu konania, ktoré mu predchádzalo a dospel k záveru, že súd prvého stupňa v rámci procesného postupu rešpektoval a dodržal základné zásady trestného konania uvedené v ustanovení § 2 Trestného poriadku a to najmä zásady zákonného procesu (§ 2 ods. 7 Trestného poriadku), práva na obhajobu (§ 2 ods. 9 Trestného poriadku), náležitého zistenia skutkového stavu veci (§ 2 ods. 10 Trestného poriadku), voľného hodnotenia dôkazov (§ 2 ods. 12 Trestného poriadku), ako aj zásadu rovnosti strán (kontradiktórnosti) tak, ako je táto obsiahnutá v § 2 ods. 14 Trestného poriadku. V dôsledku vyjadreného nezostáva odvolaciemu súdu z procesného hľadiska nič iné len skonštatovať, že súd prvého stupňa dospel k vyhlásenému rozsudku po bezchybnom procesnom postupe, v súlade so všetkými relevantnými procesnými ustanoveniami upravujúcimi tento proces.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej tiež „najvyšší súd“) sa následne zaoberal odvolaním obžalovaného, pričom v prvom rade v rámci jeho formálnej prieskumnej povinnosti uvádza, že podané odvolanie bolo podané včas a na príslušný súd (§ 309 ods. 1, ods. 2 Trestného poriadku), oprávnenou osobou [§ 307 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku] a obžalovaný zastúpený obhajcom podané odvolanie aj riadne odôvodnil tak, aby bolo zrejmé, v akom rozsahu rozsudok súdu prvého stupňa napáda (§ 311 ods. 1, ods. 2 Trestného poriadku).

Odvolací súd mal na zreteli aj povinnosť prihliadnuť na chyby, ktoré neboli odvolaním vytýkané, ak by odôvodňovali podanie dovolania podľa § 371 ods. 1 Trestného poriadku. Pri takto vymedzenom prieskume konania na súde prvého stupňa a odvolania obžalovaného dospel Najvyšší súd Slovenskej republiky k záveru, že odvolanie obžalovaného nie je dôvodné.

Pokiaľ ide o skutkové zistenia, najvyšší súd v súlade so zásadou bezprostrednosti, pri prieskume dôkazno-hodnotiacich úvah súdu prvého stupňa, ponechal jeho závery nedotknuté, lebo im nemohol vytknúť vecnú neopodstatnenosť alebo nevyrovnanie sa s relevantnými okolnosťami. Konanie netrpelo procesnými chybami, ktoré by boli dôvodom na zrušenie rozhodnutia.

Najvyšší súd Slovenskej republiky zistil, že špecializovaný trestný súd na hlavnom pojednávaní vykonal v predmetnej veci všetky potrebné a dostupné dôkazy, tieto potom náležite v intenciách zákonného ustanovenia § 2 ods. 12 Trestného poriadku vyhodnotil a dospel tak k správne mu záveru, že výsledkami vykonaného dokazovania bolo jednoznačne preukázané, že skutok ako bol uvedený v rozsudku sa stal a páchatelom je obžalovaný. V odôvodnení rozsudku potom súd vysvetlil, ktoré skutočnosti vzal za dokázané a o ktoré dôkazy svoje skutkové zistenia oprel a akými právnymi úvahami sa spravoval pri

hodnotení vykonaných dôkazov. Z odôvodnenia rozsudku je tiež zrejmé, ako sa súd vyrovnal s obhajobou obžalovaného a akými právnymi úvahami sa spravoval, keď posudzoval dokázané skutočnosti podľa príslušných ustanovení zákona v otázkach viny.

Pokiaľ ide o odvolacie námietky, úlohou súdu je na odpovedať, ak sú pre rozhodnutie relevantné a ak je riešená otázka aspoň sčasti sporná.

Vo vzťahu k preskúmvanej veci je potrebné uviesť, že obžalovaný tým, že v rámci procesu schvaľovania Žiadosti o nenávratný finančný príspevok predložil falošné potvrdenie, naplnil znaky skutkovej podstaty trestného činu podľa § 261 ods. 1 Trestného zákona - predložil falšovaný doklad. Tým by zároveň umožnil schválenie poskytnutia prostriedkov z rozpočtu Európskych spoločenských a ich následné použitie na realizáciu predmetného projektu, čím by dosiahol ich trvalé odňatie, a teda týmto konaním by spôsobil následok v podobe sprenevery (v zmysle § 261 Trestného zákona) vo výške zodpovedajúcej celej sume vyplatennej z tohto rozpočtu, ktorá zodpovedá škode veľkého rozsahu (§ 125 ods. 1 Trestného zákona).

Rovnako boli naplnené všetky znaky zločinu subvenčného podvodu podľa § 225 ods. 1, ods. 5 Trestného zákona, pokiaľ ide o časť príspevku vyplateného zo štátneho rozpočtu, keď obžalovaný tým, že predložil falošný doklad, ktorý mal preukazovať splnenie jednej z podmienok na poskytnutie príspevku a uviedol poskytovateľa príspevku do omylu v otázke jej splnenia, čím by od neho vylákal príspevok vo výške zodpovedajúcej značnej škode (§ 125 ods. 1 Trestného zákona).

Najvyšší súd len poznamenáva, že falšovaním výkazu alebo dokladu sa rozumie ich úplné vyhotovenie, ktoré má vyvolať dojem, akoby boli skutočne vydané príslušným orgánom a predpísaným spôsobom, napr. sfalšovanie predkladaného potvrdenia Slovenského pozemkového fondu.

Najvyšší súd v tejto súvislosti dáva do pozornosti, že páchatelom (subjektom) trestného činu podľa § 261 Trestného zákona môže byť ktorákoľvek trestne zodpovedná osoba, spĺňajúca náležitosti veku (§ 22 Trestného zákona) - dovŕšenie 14 roku svojho veku a pričetnosť (§ 23 Trestného zákona) a taktiež právnická osoba (§ 3 Zákona o trestnej zodpovednosti právnických osôb) to znamená, že ide o tzv. všeobecný subjekt skutkovej podstaty trestného činu. Páchatel nemusí mať špeciálne vlastnosti ako je to napr. pri trestnom čine podľa § 262 Trestného zákona (špeciálny subjekt). Páchatelom trestného činu podľa § 261 Trestného zákona nemusí byť vždy a nevyhnutne len žiadateľ (príjemca) nenávratného finančného príspevku pochádzajúceho z rozpočtu Európskych spoločenských, ale môže ísť aj o ktorúkoľvek inú osobu, na tomto procese participujúcu.

Pokiaľ obžalovaný spochybňuje naplnenie subjektívnej stránky skutkovej podstaty predmetného trestného činu, treba uviesť, že už len skutočnosť, že v prílohe žiadosti nepredložil pravé potvrdenie Slovenského pozemkového fondu, ale sfalšované, dostatočne preukazuje, že vedel, že na základe pravého potvrdenia by k schváleniu žiadosti nedošlo, a teda bol minimálne uzrozumený s tým, že k schváleniu príspevku v jeho celej výške dôjde na základe sfalšovaného dokladu, čím je u neho dané zavinenie v podobe nepriameho úmyslu, ktoré zahŕňa aj spôsobenú škodu [vo vzťahu ku ktorej by napokon stačilo aj zavinenie z neobstaranosti (§ 18 Trestného zákona)].

K spochybňovaniu svedeckých výpovedí obžalovaným tým, že podľa názoru obžalovaného sú svedkovia vo vzťahu podriadenosti voči starostovi obce Č., najvyšší súd uvádza, že jednotlivé svedecké výpovede, na ktorých prvostupňový súd založil svoje rozhodnutie, boli vykonané v súlade so zákonom.

Najvyšší súd ďalej zdôrazňuje, že nie je jeho úlohou prehodnocovať skutkové či právne závery, ku ktorým dospel prvostupňový súd na základe vykonaného dokazovania. Z dokazovania je totiž nepochybné, že obžalovaný predložil falošný doklad. Neobstojí tak odvolacia námietka obžalovaného založená na tvrdení, že jednotlivé dokumenty nezabezpečoval, pretože tieto žiadosti, zmluvy a ďalšie dokumenty nepochybne boli práve ním predložené spolu so žiadosťou. Na účely trestného konania vedeného voči obžalovanému nie je relevantné, či bola v trestnom konaní zistená konkrétna osoba, ktorá

falzifikát potvrdenia Slovenského pozemkového fondu vyhotovovala.

Z výsledkov dokazovania je teda nepochybne preukázané, že konanie obžalovaného vyjadrujú skutkové okolnosti tak, ako sú ustálené v skutkovej vete rozsudku a zakladajú trestnú zodpovednosť obžalovaného za spáchanie pokusu zločinu poškodzovania finančných záujmov Európskych spoločenstiev podľa § 14 ods. 1, § 261 ods. 1, ods. 4 písm. a) Trestného zákona v jednočinnom súbehu s pokusom zločinu subvenčného podvodu podľa § 14 ods. 1, § 225 ods. 1, ods. 5 Trestného zákona.

Prvostupňový súd teda v súlade s vykonaným dokazovaním správne konštatoval zodpovednosť obžalovaného Ing. P. Ž. za to, že spolu so Žiadosťou o poskytnutie nenávratného finančného príspevku predložil sfašované doklady, vytvoriac podmienky na schválenie žiadosti.

Obhajoba obžalovaného obsiahnutá v tvrdení, že celá Žiadosť o nenávratný finančný príspevok, vrátane všetkých príloh, bola zaslaná elektronicky, ako aj poštou dňa 29. januára 2019 a prílohy k tejto žiadosti obžalovaný prebral v ten istý deň preberacím protokolom, pričom originál potvrdenia Slovenského pozemkového fondu, bol však na obecný úrad Č.O. doručený až 1. februára 2019, a teda súčasťou preberacieho protokolu z 29. januára 2019 nemohol byť a podľa obžalovaného preukazuje, že je vylúčené to, že by sa tohto skutku mohol dopustiť, pretože chronologicky to podľa neho nie je možné, v kontexte s obsahom vykonaných dôkazov vyznieva nepravdivo a nemôže ho zbavovať zodpovednosti za predloženie sfašovaných dokladov k Žiadosti o poskytnutie nenávratného finančného príspevku.

Najvyšší súd v tomto smere dáva do pozornosti, pokiaľ ide o vyhotovenie sfašovaného potvrdenia Slovenského pozemkového fondu, že jeho pozornosti neuniklo, že uvedené potvrdenie nie je datované, nie je teda možné určiť začiatok plynutia doby jeho platnosti. Aj z tohto dôvodu nie je spôsobilé vyvolať právne účinky, pričom rovnako ani potvrdenie zaslané emailom obci dňa 28. januára 2019 nebolo datované. Pozornosti najvyššieho súdu rovnako neuniklo, že predkladaný sfašovaný dokument bol opatrený pečiatkou v znení „overil, súhlasí s originálom“ s podpisom obžalovaného (č. l. 480 vyšetrovacieho spisu), čím obžalovaný deklaroval, že kópia predkladaná k žiadosti súhlasí s originálom, pričom vychádzajúc z uvedeného obžalovaný za originál označil sfašovaný dokument s dobou platnosti 10 rokov.

Najvyšší súd považuje za najdôležitejšie zdôrazniť, že obžalovaný vykonával pre obec Č. služby v súvislosti s doplnením Žiadosti o nenávratný finančný príspevok podporných činností k projektu „I. Q. E. Č.“ na základe zmluvy o poskytnutí služieb zo dňa 23. júla 2018, v zmysle ktorej bol obžalovaný povinný skontrolovať úplnosť predložených dokladov a upozorniť obec na zistené nedostatky alebo ich neúplnosť, nekompletnosť, pričom bol povinný postupovať pri zariaďovaní záležitosti s odbornou starostlivosťou a pozornosťou (č. l. 279 - 281 vyšetrovacieho spisu).

Na základe uvedeného najvyšší súd prijal záver, že obžalovaný nepostupoval v súlade s predmetnou zmluvou z dôvodu, že neupozornil obec na nedostatky potvrdenia Slovenského pozemkového fondu spočívajúce jednak v chýbajúcom dátume vystavenia potvrdenia - údaj chýba na potvrdení zaslanom prostredníctvom emailu dňa 28. januára 2019 (č. l. 412 - 413 vyšetrovacieho spisu), a tiež na sfašovanom potvrdení (č. l. 16, 480 vyšetrovacieho spisu, porovnaj s č. l. 420 vyšetrovacieho spisu) a jednak z dôvodu, že neupozornil, resp. náležitým spôsobom nezisťoval ako došlo k zmene potvrdenia v údají o dobe jeho platnosti zo dňa na deň, keď sa jednalo o skutočnosť, na ktorej závisela úspešnosť projektu. V tejto súvislosti najvyšší súd poznamenáva, že obec disponovala dňa 28. januára 2019 potvrdením zaslaným výlučne emailom bez osvedčovacej doložky podľa zákona č. 305/2013 Z. z. o elektronickej podobe výkonu pôsobnosti orgánov verejnej moci a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o e-Governmente) (č. l. 411 - 413 vyšetrovacieho spisu). Keďže obci nebol žiadny dokument v čase zaslania žiadosti doručený poštou a elektronické potvrdenie nebolo zaslané ako elektronický úradný dokument v súlade s uvedeným zákonom, za uvedených podmienok nemohol obžalovaný predkladať k žiadosti tieto dokumenty z dôvodu, že obec v rozhodnom čase nedisponovala originálom tohto potvrdenia. K obhajobnému argumentu obžalovaného, že z uvedeného dôvodu nie je chronologicky možné, aby sa dopustil konania kladeného mu za vinu, najvyšší súd uvádza, že takýmto

konaním by rovnako obžalovaný postupoval v rozpore s predmetnou zmluvou, a preto uvedený argument neobstojí. Najvyšší súd opätovne zdôrazňuje, že pri trestných činoch kladených obžalovanému za vinu nie je rozhodujúce ustálenie osoby falšovateľa. V tomto smere najvyšší súd len poznamenáva, že z obsahu vyšetrovacieho spisu vyplýva, že všetci zainteresovaní (starosta, pracovníčky obce, obžalovaný) vedeli, že obec potrebuje potvrdenie s dobou platnosti min. 5 rokov, pretože projekt už sa riešil dlhšie obdobie, prvá žiadosť bola práve pre tento dokument zamietnutá, vedomosť starostu bola potvrdená aj výpoveďou svedkyne p. W. (pracovníčka Trnavského samosprávneho kraja), aj výpoveďou pracovníčky Slovenského pozemkového fondu, ktorá potvrdila, že v tejto veci ohľadom doby platnosti telefonovala so starostom, rovnako pracovníčky obce vedeli o tejto skutočnosti, lebo pripravovali podklady k projektu a jednak aj žiadosť o predĺženie doby platnosti predkladali na Slovenský pozemkový fond, preto s ohľadom na dôkazmi potvrdenú vedomosť všetkých zainteresovaných sa javí minimálne nelogické, že by starosta obce a pracovníčky obce umožnili za týchto okolností obžalovanému nahrat' do systému ITSM potvrdenie Slovenského pozemkového fondu s platnosťou jeden rok, hoci mali vedomosť, že na úspešnosť projektu bolo potrebné predložiť potvrdenie Slovenského pozemkového fondu s platnosťou minimálne päť rokov.

Pokiaľ ide o obhajobný argument obžalovaného, ktorým sa chcel zbaviť viny tvrdením, že v „súhrnnom čestnom vyhlásení“, je uvedené že: „žadateľ si je vedomý právnych dôsledkov nepravdivého vyhlásenia o skutočnostiach uvedených v predchádzajúcich odsekoch, vrátane prípadných trestnoprávných dôsledkov (§ 221 - Podvod, § 225 - Subvenčný podvod, § 261 - Poškodzovanie finančných záujmov Európskych spoločenstiev Trestného zákona)“ a čestné prehlásenie podpisuje osoba oprávnená konať za žiadateľa a obžalovaný touto osobou nikdy nebol a ani nemohol byť, pretože osobou konajúcou v mene žiadateľa bol štatutárny orgán žiadateľa, najvyšší súd k tomuto odvolaciemu argumentu uvádza, že uvedené vyhlásenie v žiadnom prípade nezabavuje obžalovaného trestnoprávnej zodpovednosti vo vzťahu k predloženiu falošného potvrdenia.

Pokiaľ ide o námietku obžalovaného spočívajúcu v absencii motívu dopustiť sa trestných činov, zo spáchania ktorých bol obžalovaný prokurátorom Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky, najvyšší súd uvádza, že motívom spáchania trestného činu subvenčného podvodu podľa § 225 ods. 1, § 261 ods. 1 Trestného zákona je vylákatie dotácie, subvencie, príspevku, či iného plnenia zo štátneho rozpočtu, rozpočtu verejnoprávnej inštitúcie, štátneho fondu, vyššieho územného celku alebo rozpočtu obce, ktorých poskytnutie alebo použitie je podľa všeobecne záväzného právneho predpisu viazané na podmienky, ktoré nespĺňa, uvedením do omylu v otázke ich splnenia a v prípade trestného činu poškodzovania finančných záujmov Európskych spoločenstiev podľa § 261 ods. 1 Trestného zákona je motívom protiprávneho konania umožnenie spôsobenia sprenevery alebo protiprávneho zadržania prostriedkov z rozpočtu Európskej únie, z rozpočtu spravovaného Európskou úniou alebo v mene Európskej únie alebo použitie týchto prostriedkov alebo aktív na iný ako určený účel, resp. podľa pôvodnej právnej úpravy z rozpočtu spravovaného, či v zastúpení Európskymi spoločenstvami. Motív ako fakultatívny znak skutkovej podstaty trestného činu je tak prítomný už v základných skutkových podstatách trestných činov, ktoré sú obžalovanému kladené za viny. Motív protiprávneho konania obžalovaného, spočívajúci vo vylákaní subvencií a prostriedkov zo štátneho či európskeho rozpočtu, je nepochybne prítomný v jeho konaní, pretože iba za predpokladu úspešnosti projektu by vznikol obžalovanému nárok na odmenu za služby v zmysle uzavretej zmluvy s obcou Č..

Najvyšší súd konštatuje, že vo veci vykonané dokazovanie možno označiť ako vyčerpávajúce všetky dosiahnuteľné dôkazy a umožňujúce vysloviť presvedčivý a jediný prípustný záver, ktorým je záver o vine obžalovaného. Odvolací súd dopĺňa, že poukaz obžalovaného na zásadu in dubio pro reo (v pochybnostiach v prospech obžalovaného) vzhľadom na skôr vyjadrené úvahy neobstojí, nakoľko preň neexistuje materiálny základ. Naopak, o skutkových okolnostiach v predmetnej trestnej veci a ustálenom skutkovom stave nemá odvolací súd žiadne pochybnosti.

Najvyšší súd konštatuje, že prvostupňový súd postupoval v súlade so zákonom aj pri ukladaní trestu obžalovanému, keď mu za použitia ustanovenia § 41 ods. 1, § 36 písm. j) Trestného zákona, § 37 písm. h) Trestného zákona a § 38 ods. 2 Trestného zákona, § 39 ods. 1, ods. 2 písm. a), ods. 3 písmeno d)

Trestného zákona uložil úhrnný trest odňatia slobody, pritom neopomenul náležite vyhodnotiť priťažujúcu i poľahčujúcu okolnosť a prihliadnuť aj na všetky ďalšie okolnosti, ktoré sú z hľadiska ukladania trestu a jeho výmery rozhodujúce. Trest odňatia slobody vo výmere 2 roky s jeho podmieneným odkladom teda považuje aj najvyšší súd za správny a zákonný, pretože aj podľa jeho názoru plne zodpovedá všetkým základným zásadám ukladania sankcií, osobe obžalovaného, jeho doterajšiemu spôsobu života a možnostiam jeho nápravy. Takýto trest sa javí byť spravodlivý a primeraný aj vzhľadom na rozsah spáchanej trestnej činnosti a vytvára predpoklady naplnenia svojho účelu aj z hľadiska požiadaviek individuálnej a generálnej prevencie. V súlade so zákonom podľa § 49 ods. 1 písmeno a) Trestného poriadku súd teda obžalovanému podmiennečne odložil výkon trestu odňatia slobody a v súlade s § 50 ods. 1 Trestného zákona obžalovanému určil skúšobnú dobu na 5 rokov. Správne a v súlade so zákonom bol obžalovanému uložený aj peňažný trest v primeranej výške spolu s určením náhradného trestu odňatia slobody pre prípad jeho úmyselného zmarenia.

Najvyšší súd teda nezistil žiadny zákonný dôvod pre zmenu výroku o uloženom treste odňatia slobody.

Najvyšší súd Slovenskej republiky v ďalšom len odkazuje na úvahy súdu prvého stupňa, ktoré majú oporu vo vykonanom dokazovaní a v ďalšom obsahu predloženého spisu, sú dostatočné, kompletne, presvedčivé, súd prvého stupňa ich veľmi podrobne rozviedol v odôvodnení svojho rozsudku a vzhľadom na to, že v dvojínštanchom súdnom konaní rozhodnutia súdu prvého stupňa a odvolacieho súdu tvoria jednotu, bolo by duplicitné tieto úvahy opakovať, nakoľko si ich odvolací súd v celom rozsahu osvojil.

Riadiac sa vyššie vyjadrenými právnymi úvahami rozhodol odvolací súd tak, ako je uvedené vo výroku tohto uznesenia.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je riadny opravný prostriedok prípustný.